

באמצעי ההתיקשות, היתה הודעה בפורס" מה על-ידי אירגון עובדי-הבניין בחיפה. "אירגון עובדי הבניין" מסביר המאירי, "אינו יכול להחליט בעצמו מה תהיה ה"מדיניות הכללית לגבי עובדים ערביים ש" לא הגיעו לעבודה ביום השבת. הוא יכול להוציא הודעה, אבל לא יותר מזה. ההחלטה הרישמית של ההסתדרות היתה, שנגן על כל פועל ערבי שיבוא ל"הסתדרות ויתלונן שפוטר, ולא תהיינה הוכחות כי השתמש באלימות נגד פועלים אחרים והפריע לעבודה".

ערבים הפיתו ערבים. האומדנים הנוכחיים, לגבי שיעור היעדרות-מעבודה של ערביים במקומות עבודה במיגור ה"יהודי, מורים כי בבית-החרושת אתא לא הופיעו לעבודה כ-200 פועלים ערביים, מתוך ה-540 העובדים במפעל בצורה מאורגנת. בענף הבניין לא הופיעו לעבודה כ-1000 פועלים, ובמפעלי המתכת היתה ההיעדרות בשיעור של כ-20%.

לגבי מיספר המפוטרים, קיימת בעיה. המאירי מסביר, כי לא על כל פועל שמפוטרו מדווחים להסתדרות. ההסתדרות מקב" לת דיווחים רק לגבי האנשים שהם חברים בה. מנהל-עבודה בחיפה העיד, כי בשבוע שעבר פוטרו פועלים כמו בשבועות אחרים. "יש בעיות עם הפועלים הערביים, אבל אף פועל ערבי אחד לא פוטרו בגלל שלא הופיע לעבודה ביום השבת", אמר.

אמר אברהם המאירי: "היתה נסיגה אצל ועד פועלי-הבניין, בקשר עם הודעתם הראשונה על פיטורי כל עובד שלא יגיע לעבודה. ההודעה שאנחנו פירסמנו, נבלעה כבר ברעש המהומות".

מתיוות ואין תגובה. ענף-המתכת חוזר גם הוא למתכונת רגילה של עבודה,

נשיא פורד וראש-ממשלה רבין מה נאמר ומה לא נאמר?

בעמדתו זו זכה פורד באופן בלתי צפוי בתמיכת חברי ועדת-ההקצבות של בית-הנבחרים האמריקאי. שבניגוד לחברי ה"סינאט, שללו כל סיוע כספי לישראל בת-קופת-הבניים.

האזרח הישראלי הנדהם, שאיש לא טרח להסביר לו מה בעצם מתרחש, ניצב כ"הלום רעם: האם הופכת ארצות-הברית לאויבתה של ישראל? האם עומד הנשיא פורד להפנות עורף לישראל ולהפקירה? האם הגיע הקץ לירח-הדבש האמריקאי? מובן שלכל השאלות האלה לא היה כל שחר. הרקע, למה שנראה כהתערבות היחסים, טמון במאבק-הבחירות המתנהל עתה בארצות-הברית. בפסע הראשונה מזה שנים רבות אין ישראל מהווה כמעט גורם במערכת-הבחירות שם. לג'ראלד פורד ברור מראש כי יהדות ארצות-הברית תצביע נגדו, תהיה אשר תהיה מדיניותו. בשום כך הוא מרגיש את עצי-מו חופשי במדיניותו כלפי ישראל, וגם בהתבטאויותיו.

התהולל שנתה

לעומת זאת הוא מנהל עתה מאבק אכיזרי, לחיים או למוות פוליטי, עם יריבו על מועמדות המפלגה הרפובליקאית. רוד נאלד ריגן, נושא ההתנגשות העיקרי בניהם הוא תקציב-המדינה בארצות-הברית. ריגן מבסס את תעמולתו על תקיפת ה"בזבוז והוסרה-היעילות בממשלו של פורד. הוא מבטיח שהיה יכול לקצץ 70 מ"ליארד דולאר מהתקציב המוצע. פורד חייב להוכיח כי גם בנושא זה אינו נוסף מריגאן וכי גם הוא מסוגל לעשות קיצוצים מרחיקי-לכת בתקציב. זו הסיבה לכך שהוא יצא בתקיפות כה גדולה נגד כל ניסיון להגדיל את סיוע החוץ בתקציב-הבניים, שהיה מונע ממי לא כל אפשרות לקצץ בתקציב. תדמיתו של פורד בעיני הציבור האמריקאי כמי שמנהל מדיניות-קיצוצים וקיצוצים, חשור בה לו עתה יותר מכל דבר אחר. על מיזבחה הוא מוכן להקריב בקלות את תדמיתו כידיד ישראל — דבר שאינו מר"סיף לו, לדעתו, אפילו קול אחד בקלפי. בארחה טבעי ומובן זוכה פורד במדיניותו זו בסיוע חברי בית-הנבחרים וב"התנגדות חברי ה"סינאט, משתי המפלגות (המשך בעמוד 28)

בסיוע האמריקאי בין שתי שנות התקציב. עם חזרתו של רבין לארץ נראה היה כי משימה זו, שהיתה אחת המשימות העיקריות של ביקורו, אכן הושגה, אם לא למעלה מזה. הסתבר כי ידידי ישראל ב"סינאט האמריקאי הגדילו את חלקה של ישראל בהצעת תקציב-הבניים עד לסכום של 550 מיליון דולאר, הרבה מעבר למה שקיוותה ישראל. והנה התברר, כאילו באופן פתאומי, כי מי שבנה את הקציבה של ישראל על סמך התיקוה כי סכום זה יורדם לקוט"ת, בנה מיגדלים פורחים באוויר.

פתמר כי הנשיא פורד לא רק שאינו מתכוון להקציב לישראל כל סכום בתקציב-הבניים, אלא שהוא היה מוכן לצאת לעימות פומבי עם ישראל ועם יהדות ארצות-הברית בנושא זה. הוא כתב מיכתב פומבי לקונגרס בו הביע את התנגדותו זו. יתרה מזו: הוא איים ב"גלוי כי אם יאשר הקונגרס את ההקציבה לישראל בניגוד לדעתו, הוא יטיל עליה וטו, או יעכב את ביצועה.

ק לפני חודשיים, בעת שראשי הממשלה יצחק רבין, חזר מביקורו הממלכתי בארצות-הברית, נדמה היה, כי יחסי ממשלת-ישראל עם מימשלו של ה"נשיא ג'ראלד פורד עומדים בפני פריחה מחודשת. לולא אותה פליטת-פה אומללה של יצחק רבין בדבר רשימת-הרכש, עשוי היה מסעו להיות מוצג כמסע-ניצחון, בו השיגה ישראל את כל מה שתבעה מא"ר צותי-הברית: תיאום עמדות פוליטי; סיוע-כספי וסיוע-צבאי.

והנה, לא חלפו שבועות רבים, וכל תדמית היחסים האירליים פקעה כמו בור-עתי-סבון. בזה אחר זה נקטה ממשלת ארצות-הברית בעמדות ובמהלכים, שלא רק שנראו בלתי-צפויים ומפתיעים, אלא שהציירו גם כמדיניות ומחריפה יותר. מה קשוחה ההולכת ומחריפה יותר. מה שהוצג תחילה כסחף שולי וחסר משמ"עות, הפך לפתע לשיטפון אדיר שנראה כמאיים לגרוף את בתי-הברית היחידה ש"עוד נותרה לישראל בעולם, מלבד קוסי-טהריקה.

תחילה הופתעו אזרחי ישראל לגלות שארצות-הברית מתעתדת לתפוס את מקומה של בריטניה-המועצות כספקית-הנשק מיספר אחד של מצריים. עיסקת ששת מטוסי ההרקולס, לא נועדה אלא להיות ראש-חץ שיבקיע את המחסום הפסיכור"לוגי בפני עיסקת-הנשק מקיסות יותר. אחר כך בא נאומו של נציג ארצות-הברית באו"ם, ויליאם סקרנטון, במועצת-הביטחון, בו חזר על עמדות אמריקאיות ידועות אך מוקפאות, והיכה גם הוא ב"חדהמה את כל המשקפים הישראליים. עוד בטרם הספיקו להתאושש מכך ו"מלכה של ירדן, חוסיין, הגיע לארצות-הברית. התבטאויות שונות, שנעשו תוך כדי ביקורו, נתנו להבין כאילו הושגה הסכמה חשאית בין ממשלות ארצות-הברית וישראל בדבר ויתורים, בלתי-ידויים לציבור הישראלי, שמתכוונת ישר"אל לוותר לחוסיין תמורת משאית-מלחמה על הסכם עמו.

אולם סניגת היחסים שהתנדדה בין משברי הגלים, עלתה על שרטון של מטש בעניין חלקה של ישראל בסיוע החוץ האמריקאי בתקציב-הבניים של ארצות-הברית.

בשל העתקת תחילת שנת-התקציב ה"אמריקאית לחודש אוקטובר מדי שנה, נוצר פער של שלושה חודשים בין תקציב השנים 1976 ו"1977, אותו צריכה ממשלת ארצות-הברית לכסות באמצעות תקציב-ביניים חד-פעמי, המסתכם בכ-400 מיליארד דולאר. בתקציב זה הוקצבו כ"מיליארד דולארים לסיוע-חוץ. בהצבעת התקציב הראשונה לא נכללה בה שום הקצבה לישראל.

עוד לפני יציאתו של רבין לארצות-הברית נעשה הערכת-מצב לפיה עלולה ישראל ליטול בין הכיסאות של שני ה"תקציבים, דבר שיפגע בסכום כולל של שנתיים בהיקף הסיוע שיינתן לה. גובשה מדיניות לפיה תתבע ישראל סכום של כ"150 מיליון דולאר, כדי לכסות את הפער

עסקן פועלים המאירי, עסקן פועלים המאירי, 1999 של משי

למחרת השבתה. נעשו ניסיונות לפטר פועלים שנעדרו מעבודתם ביום-השבתה, אך ההסתדרות התערבה, ואחרי דיונים בין ההסתדרות ובעלי-המפעלים, בשיטוף נצי"גי ועד-עובדי-המתכת — שבראשם עומד ערבי מרוני, תואפיק שולי — הגיעו לידי פשרה שהתקבלה על דעת כל הצדדים, לפיה כל עובדי-המתכת שנעדרו מעבודתם ביום השבתה, יתרמו יום-עבודה לוועד-למען-החילי.

הבעייה העיקרית היא אתא. אומר אברהם המאירי. "באתא פוטרו תישעה עובדים, בעוד שלמעשה נעדרו ביום ה"שבתה פועלים רבים, כ-200. הנהלת ה"מיפעל, צמודה להחלטת ההסתדרות, פיטרה רק תישעה פועלים ערביים שהגיעו ביום-השבתה למפעל, הסיתו פועלים אחרים שעבדו, להפסיק את עבודתם, ואף השתמשו באלימות כלפי כמה פועלות ו"ניסו למנוע מהן בכוח לעבוד. אותם פוע"ניסו למנוע מהן בכוח לעבוד".

המפוטרים, אנשי ר"ק", טענו כי פוטרו בשל סיכסוכים שהיו להם בעבר עם הנהלת המפעל. הם שיכנעו את המאירי כי יש בסיס לטענותיהם והוא הקים ועדה ש"תברוק ותפסק אם יש הצדקה לפיטוריהם. תכנון תרומה חובבי ושלדלי. במיפעל-ההלכשה לוהטות הרוחות. הפועלים ה"יהודיים וזעמים וממורמרים, על שלא נהגו בשובתים הערביים די קשה. "בנותים עדי" פועל לטיפול באלמנטים קיצוניים," אמר פועל יהודי. "נוהגים בערבים בכפפות של משי, האם גם כאשר מפוטר פועל יהודי, מקימים ועדה ומפרסמים בעיתונים?"

השגדירות מתכוונת להסתערות של מרכז-התרבות האמריקאי בבניין שגדירות ארצות-הברית ברחוב הירקון בתל-אביב הוסרו, ובמקומם נאטמו הקירות בלבנים. קצין-העיתונות של השגדירות, ג'ון וול, הסביר כי הדבר נעשה מסיבות ביטחוניות. האם זוהי הכנה להסתערות-המפגינים הצפויה?